

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6*

THE PARTICIPATORY MANAGEMENT OF SCHOOLS IN CHOMTHONG
EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT NETWORK, CHIANG MAI
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE AREA 6

อนรรักษ์ บุญเป็ง

Anurak Boonpeng

ทัศนีย์ บุญมาภิ

Tasnee Boonmaphi

จรรุญ ยอดอุโมงค์

Jaroon Yodumong

มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, ประเทศไทย

North-Chiang Mai University, Thailand

E-mail: kangaroo420@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วม และหาแนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในปีการศึกษา 2566 เลือกแบบเจาะจง 135 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม เลือกแบบเจาะจง จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม และแบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมาก

* Received 3 October 2023; Revised 24 October 2023; Accepted 25 October 2023

ไปน้อยดังนี้ ด้านการให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน ด้านการร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการ ด้านการกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ ด้านความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ และด้านความไว้วางใจกัน แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน คือ ผู้บริหารควรเพิ่มความเชื่อมั่นและไว้วางใจมอบหมายงานที่สำคัญให้กับบุคลากรรับผิดชอบ ติดตามดูแลการทำงาน และผลสำเร็จของงานเป็นระยะ สร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดในโรงเรียนระหว่างผู้บริหารและบุคลากร เปิดโอกาสให้อิสระในการปฏิบัติงานและการตัดสินใจ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร

คำสำคัญ: การบริหาร, การบริหารแบบมีส่วนร่วม, โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง

Abstract

The purposes of this research were to study the participatory management and to suggest guidelines for developing participatory management of schools in the Chom Thong Educational Quality Development Network under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 6. The population selected by purposive sampling consisted of 135 administrators and teachers in the academic year 2023, and 9 experts in focus group discussion, selected by purposive sampling. The instruments used were questionnaires about the participatory management and focus group discussion record. The data was analyzed using percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The findings revealed that the participatory management of schools in the Chom Thong Educational Quality Development Network under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 6 in overall and all aspects were at a high level. The aspects in descending order were as follows: providing accurate and complete information and keeping it up-to-date for everyone involved in decision-making; the relationship and feeling of organizational ownership; the collaboration in setting up objectives or goals and responsibility in implementation; the decentralization and empowerment of decision-making; the freedom to be responsible and self-care; and being trustworthy, respectively.

Guidelines for developing participatory management of schools were as follows: the administrators should increase confidence and trust in important assignments to responsible personnel, follow up on work and achievement regularly, and create a good atmosphere between administrators and personnel, provide opportunity and freedom in decision-making, and listen to the personnel's opinions.

Keywords: Administration, participatory management, Schools in Chom Thong Educational Quality Development Network

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562 ในมาตรา 8 (2) ไว้ว่าให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมาตรา 9 (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคม นอกจากนี้มาตรา 12 นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และ สถาบันสังคมอื่นๆ มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎกระทรวง และมาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จัก เลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความ ต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานกฤษฎีกามนตรี, 2562) ประกอบกับ แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 - 2570) กล่าวว่า ส่งเสริมการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษารองรับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาการบริหารและการจัดการศึกษา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสู่สถานศึกษา การออกกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และ วิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาแล้ว แต่หน่วยปฏิบัติยังไม่มีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารงานและการจัดการศึกษาเท่าที่ควร ส่วนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า ควรส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของสังคมอย่างต่อเนื่อง ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และระดมทรัพยากรเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการ

ศึกษา ต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐาน กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ อีกทั้งเสริมแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการศึกษา และระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบท (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) ทั้งนี้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579 ระบุไว้ว่า ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษา 6 ยุทธศาสตร์ โดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา มีเป้าหมายดังนี้ (1) โครงสร้าง บทบาท และระบบการบริหารจัดการการศึกษา มีความคล่องตัวชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้ มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น มีการปรับปรุงโครงสร้างและระบบบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และสถานศึกษาให้มีเอกภาพ สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (2) ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (3) ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่ มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น จำนวนองค์กร สมาคม มูลนิธิ หรือหน่วยงานอื่นที่เข้ามาจัดการศึกษาหรือร่วมมือกับสถานศึกษา ทั้งของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น และสัดส่วนการมีส่วนร่วมสนับสนุนการศึกษาของภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคีเครือข่ายเมื่อเทียบกับรัฐ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงขึ้น ปรับปรุงโครงสร้าง การบริหารจัดการศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดกรอบแนวคิดการพัฒนาประเทศเป็นกรอบในการดำเนินการจัดการศึกษา โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาที่ยึดหลักสมดุลยั่งยืน ปฏิรูประบบการเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพ สร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมอย่างบูรณาการ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน บูรณาการแผนงานและงบประมาณร่วมกันของทุกหน่วยงาน โดยวิสัยทัศน์ (Vision) ของแผนการศึกษาชาติ คือ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์ ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มี

รายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง มุ่งเน้นให้ประชากรไทยเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตลอดชีวิต สนับสนุนทุกภาคส่วนของสังคมให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

ดังนั้นแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริม และเป็นอุปสรรคต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ ปัจจัยด้านบุคลากรในองค์กร ต้องให้ความสำคัญแก่บุคลากรในฐานะที่เป็นทรัพยากรที่สำคัญและต้องดูแลรักษา เปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการองค์กร โดยให้บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ จุดแข็งจุดอ่อนภายในองค์กร วิเคราะห์อุปสรรค และโอกาสจากสิ่งแวดล้อมภายนอก การประเมินภาระหน้าที่ขององค์กร ทรัพยากร ทักษะด้านต่าง ๆ ของบุคลากรทุกระดับมีการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมช่วยเหลือ สนับสนุน และรับผิดชอบ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2556) เช่นเดียวกันกับ ไศภิตา คล้ายหนองสรวง ซึ่งกล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารถือว่า เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สามารถเป็นเครื่องมือสนับสนุนและผลักดันให้การดำเนินงานในสถานศึกษาเกิดประสิทธิผล ซึ่งต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงานในระดับปฏิบัติ ถือเป็นสิ่งที่ท้าทายโดยต้องอาศัยความเห็นตรงกันและสามารถทำงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาได้ (ไศภิตา คล้ายหนองสรวง, 2558)

ซึ่งแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565) กล่าวถึงสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่า การบริหารสถานศึกษานั้นยังพบจุดบกพร่องในการทำงานแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทองมักเกิดปัญหาอันเนื่องมาจากผู้บริหารและบุคลากรไม่ได้ร่วมในการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ทำให้รู้สึกว่าได้เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ผู้บริหารใช้อำนาจตัดสินใจด้วยตนเองโดยไม่แบ่งอำนาจในการตัดสินใจให้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบปฏิบัติงานตามขอบข่ายภาระงานที่มอบหมาย ทำให้บุคลากรขาดอิสระในการตัดสินใจในงานที่ตนเองรับผิดชอบ มีการเลือกให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนแก่บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อีกทั้งการร่วมกันกำหนดความรับผิดชอบในการดำเนินการเกิดความขัดแย้งกันในโรงเรียน และผู้บริหารไม่ยินยอมมอบหมายงานที่สำคัญให้แก่บุคลากรในโรงเรียน จึงทำให้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมไม่ประสบความสำเร็จ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6, 2563)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว จึงเป็นเหตุผลทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษา เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 โดยต้องการทราบว่า

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 อยู่ในระดับใด และต้องการ ทราบแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทองในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ปีการศึกษา 2566 ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนทั้งหมด 135 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน และครู จำนวน 127 คน

ผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน ประกอบด้วย อาจารย์จากจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องเกี่ยวกับการบริหาร จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 2 คน ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 2 คน ครูผู้สอน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 2 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา จำนวน 1 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แบบสอบถาม เรื่องเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ซึ่งมีเนื้อหาและแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2. แบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 โดยหัวข้อในการสนทนากลุ่มได้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากประเด็นของข้อคำถามในแบบสอบถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากแบบสอบถามมาทำเป็นประเด็นการสนทนากับผู้เกี่ยวข้องที่คัดสรรไว้ จำนวน 9 คน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ศึกษา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

แบบสอบถาม

1. ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 และรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและปรับปรุงแบบสอบถาม

3. ศึกษาความหมาย ทฤษฎี หลักการ แนวคิด องค์ประกอบเพื่อทำนियามศัพท์ในการวิจัย และนำนิยามเชิงปฏิบัติการมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

4. นำแบบสอบถามฉบับร่าง ที่จัดทำขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้มีความตรงและความสมบูรณ์ของเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม

5. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน เพื่อนำมาหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-objective congruence: IOC) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า IOC มากกว่า .60 ขึ้นไป มาดำเนินการต่อไป

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มผู้บริหาร และครูโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอินทนนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

7. การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

8. นำเสนอแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น และมีความสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

แบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและปรับปรุงแบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม

2. สร้างแบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม และเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้มีความตรงและความสมบูรณ์ของเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม

3. นำแบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่มที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา จัดพิมพ์เป็นแบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่มฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

แบบสอบถาม

1. ขออนุญาตนำเอกสารจากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ ถึงผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนใน โรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเอง

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ

4. จำแนกแบบสอบถามโดยการคัดแยกฉบับตามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแล้ว นำคะแนนที่ได้จัดพิมพ์ลงเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. ขออนุญาตนำเอกสารจากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ ถึงผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 9 คน เพื่อทำกรนัดเวลาในการสนทนากลุ่มผ่านระบบออนไลน์

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่มผ่านระบบออนไลน์

3. นำข้อมูลจากแบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่มทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์

4. นำข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาสังเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถาม

1. วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ด้านการทำงาน โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ เสนอในรูปแบบตาราง

2. วิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 โดยการ หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวม และรายด้าน เสนอในรูปแบบตารางแล้วนำผล การวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผลของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

4.51 – 5.00	แปลความหมายว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	แปลความหมายว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	แปลความหมายว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	แปลความหมายว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	แปลความหมายว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนใน เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 6 จากผลการสนทนากลุ่มโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอโดยวิธีพรรณนानำผลการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุป และอภิปรายผล

ผลการวิจัย

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ทั้ง พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียง ค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุก คนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมาคือ ด้านความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของ หน่วยงานร่วมกัน ด้านการร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการ ด้านการกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ ด้านความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบ และสามารถดูแลตนเองได้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือด้านความไว้วางใจกัน

2. แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน คือ ผู้บริหารควรให้ความ ไว้วางใจและมั่นใจบุคลากร โดยมอบความรับผิดชอบและอำนาจในการตัดสินใจที่สำคัญอย่าง เหมาะสม, ควรนึกถึงเสมอว่าการมอบหมายงานเป็นการให้โอกาสความก้าวหน้า, ควรพูดคุยกัน

ต่อหน้า ซึ่งจะช่วยหลีกเลี่ยงการเข้าใจผิดกันได้, ควรให้ความเป็นอิสระในการตัดสินใจในงานที่ตนเองรับผิดชอบ, สร้างบรรยากาศของความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของของหน่วยงานร่วมกัน และควรตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ผู้วิจัยได้อภิปราย ดังนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมาคือ ด้านความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน ด้านการร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการ ด้านการกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ ด้านความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือด้านความไว้วางใจกัน อาจเป็นเพราะทุกด้านมีความสำคัญไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับรัชพงศ์ มีแก้ว (2557) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มลำเหย อำเภอดอนตูมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มลำเหย อำเภอดอนตูม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับนิษฐวดี จิรโรจน์ภิญโญ (2560) ได้ทำการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

ด้านการกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ พบว่า ผู้บริหารควรพิจารณาความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านทักษะ มีการอธิบายถึงวัตถุประสงค์และชี้ให้เห็นว่าอำนาจการตัดสินใจที่ได้รับจะส่งเสริมการพัฒนาตนเองและงานที่ได้รับมอบหมายอย่างไร จากนั้นระบุความรับผิดชอบของผู้รับมอบอำนาจ ผู้บริหารต้องให้ความไว้วางใจและมั่นใจบุคลากร โดยมอบความรับผิดชอบและอำนาจในการตัดสินใจที่สำคัญอย่างเหมาะสม และเพียงพอ มีการระบุข้อกำหนด กฎเกณฑ์ของอำนาจที่มอบให้อย่างรอบคอบ ซึ่งสอดคล้องกับนิสราพร แซ่มขูงาม (2561) ได้กล่าวถึงแนวทางการกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจไว้ว่า ผู้มีอำนาจตัดสินใจในการบริหารงานในระดับโรงเรียนควรมีทุก ๆ ฝ่ายร่วมกันดำเนินงานและตัดสินใจวางแผน ร่วมกันตั้งเป้าหมายในการดำเนินงานให้ชัดเจนเพื่อที่งานจะได้บรรลุเป้าหมายตามแผนงานเข้าสู่ระบบการตัดสินใจในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ และสอดคล้องกับรัตนฐาภัทร์ ธนโชติสุขสบาย (2557) ได้ให้แนวทางการพัฒนาการกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจว่า ผู้บริหารควรมีการใช้กลยุทธ์เพื่อเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์กรให้เกิดการมีส่วนร่วม ยอมให้ผู้ที่บังคับบัญชาได้ใช้อิทธิพลต่อการกระทำและการตัดสินใจของตน นอกจากนั้นยังใช้วิธีการปรึกษาร่วมกับผู้บังคับบัญชาเพื่อใช้ในการตัดสินใจ โดยมีความคิดเบื้องต้นว่าการเพิ่มความพยายามของผู้บังคับบัญชาในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหากเขาได้เรียนรู้งานเพิ่มขึ้น ก็จะทำให้เกิดความชัดเจนต่อบทบาทและความพึงพอใจ

ด้านความไว้วางใจกัน พบว่า ผู้บริหารควรนึกถึงเสมอว่าการมอบหมายงานคือการเรียนรู้ประสบการณ์ของผู้บริหารและบุคลากร ถือเป็นให้โอกาสความก้าวหน้าในอาชีพแก่บุคลากร ด้วยการมอบหมายภาระงานที่ทำให้เขาได้แสดงความสามารถออกมาเต็มที่ และพัฒนาศักยภาพการทำงานให้มากขึ้น เลือกใช้วิธีการติดต่อสื่อสารแบบเปิดเผย ระบุทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการทำงานนั้นไปด้วย เมื่อผู้บริหารสามารถมอบหมายงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความเป็นมืออาชีพแล้ว จะทำให้บุคลากรในโรงเรียนมีแรงกระตุ้นในการทำงานมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับโคกิตา คล้ายหนองสรวง (2558) ให้แนวทางการไว้วางใจไว้ว่า ควรมีการพิจารณาจากองค์ประกอบหลายอย่าง เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้บังคับบัญชาที่จะมอบหมายงานในด้านต่าง ๆ แก่ผู้ร่วมงาน ผู้บริหารควรให้โอกาสครูเลือกทำงานตามความต้องการและให้ความไว้วางใจว่า ครูจะสามารถทำงานได้อย่างดีมีคุณภาพ และสอดคล้องกับทับทิม แสงอินทร์ (2559) ให้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านความไว้วางใจกันว่า ผู้บริหารควรเพิ่มความเชื่อมั่นและไว้วางใจมอบหมายงานที่สำคัญต่าง ๆ ให้กับบุคลากร รับผิดชอบ คอยติดตามดูแลการทำงานและผลสำเร็จของงานเป็นระยะ รวมทั้งสร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดในโรงเรียนระหว่างผู้บริหารและบุคลากร มอบหมายงานที่สำคัญดำเนินการและตัดสินใจพร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร

ด้านการร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการ พบว่าผู้บริหารและบุคลากรควรพูดคุยกันต่อหน้า ซึ่งจะช่วยให้การเข้าใจผิดกันได้เป็นอย่างดี ไม่ควรใช้วิธีส่งข้อความผ่านทางอีเมล จดหมาย โทรศัพท์ หรือพูดผ่านบุคคลที่สาม ซึ่งอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดกันมากยิ่งขึ้น การแก้ปัญหาความขัดแย้ง อย่างยึดติดกับความคิดเห็นของตัวเองเป็นใหญ่ ควรมีความยืดหยุ่น รับฟังความคิดของผู้อื่น และยอมรับว่าอาจต้องล้มเลิกแผนการหรือความต้องการเดิมที่วางไว้ เพื่อให้ได้ข้อยุติในการขจัดความขัดแย้ง อีกทั้งการระดมความคิดทั้งสองฝ่าย และเลือกวิธีที่ดีที่สุดที่เห็นตรงกัน เพื่อนำไปปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยลดความขัดแย้งลงได้ ซึ่งสอดคล้องกับรัชพงศ์ มีแก้ว (2557) กล่าวถึงแนวทางการร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการว่า การตั้งเป้าหมายร่วมกันของโรงเรียนควรเชิญให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมแสดงความคิดเห็นเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามความเป็นจริง ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมต่างๆด้วยความเต็มใจ ในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียน วัตถุประสงค์ของกิจกรรม เพราะการที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีส่วนเสนอแนวทางในการพัฒนาโรงเรียน และสามารถนำไปปฏิบัติงานดำเนินงานได้จริง ตามข้อจำกัดที่มีอยู่ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์กับผู้เรียน และสอดคล้องกับ ศุภิตา คล้ายหนองสรวง (2558) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารควรจัดการประชุมร่วมกันมากยิ่งขึ้นและเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา ยอมรับฟังความคิดเห็นของครูผู้สอนเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนางาน

ด้านมีความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ พบว่า ผู้บริหารควรทำให้บุคคลในองค์กรที่มีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมเชิงรุกเพิ่มขึ้นตามบุคลิกภาพและความสามารถของตน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนโดยรวม ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญอิสระในการตัดสินใจในงานที่ตนเองรับผิดชอบภายใต้กรอบการทำงานเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายที่วางไว้ โดยการสร้างกฎเกณฑ์ที่ง่ายไม่ทำให้ผู้ที่ปฏิบัติงานรู้สึกวุ่นวายจนจำกัดความคิด กระตุ้นให้บุคลากรสามารถคิดได้ด้วยตนเองถือเป็นการดึงความสามารถของบุคลากรออกมาใช้ และให้ความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ วิบูลธ นิลพิบูลย์ (2563) ระบุแนวทางไว้ว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนควรมีความไว้วางใจกัน มีความยืดหยุ่นผูกพันกัน อยู่ในระดับหนึ่ง การไว้วางใจของผู้บริหารจะส่งผลให้ผู้บริหารให้อำนาจในการทำงาน การตัดสินใจรวมทั้งเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ การเปิดโอกาสและมีเสรีภาพในการทำงาน และสอดคล้องกับบรรชา บุญสิงห์ (2556) ให้แนวทางไว้ว่า ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีอิสระศึกษาค้นคว้ารูปแบบวิธีการพัฒนาการศึกษา เสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งเสริมบรรยากาศการทำงานแบบประชาธิปไตย

ด้านความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน พบว่า องค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้บุคลากรรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของก็คือ การบอกเป้าหมายอย่างชัดเจน และอธิบายให้เห็นภาพการทำงาน ไม่บีบบังคับจนเกินไป จะทำให้บุคลากรเห็นว่าตนเองมีความเป็นเจ้าของงานและรู้สึกอยากเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนงานนั้นให้ดำเนินไปต่อ ผู้บริหารต้องแสดงความขอบคุณและโน้มน้าวให้บุคลากรเห็นว่าความพยายามของเขามีความหมาย การสื่อสารที่ดีและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะทำให้เราได้เห็นแง่มุมแบบองค์รวม หากเกิดปัญหาขึ้น ผู้บริหารต้องเป็นคนที่พร้อมยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือทันทีที่จะเป็นการช่วยสร้างบรรยากาศของความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน และสอดคล้องกับนัยนา นิลพันธุ์ (2556) กล่าวถึงแนวทางไว้ว่า ผู้บริหารควรที่จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และฝึกอบรมแก่ผู้ร่วมงาน ทั้งนี้ผู้ร่วมงานต้องมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับผู้บริหาร ประสบการณ์ในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ร่วมงานจะทำให้ผู้ร่วมงานมีความขยันหมั่นเพียร อุตสาหะ จะเป็นได้ว่าภายใต้การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความผูกพันโดยไม่ทำให้เกิดโทษ

ด้านการให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ผู้บริหาร และบุคลากรควรตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูล เมื่อมีข้อมูลที่ต้องครบถ้วนและทันสมัยให้ทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจได้รับทราบก็จะเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ ได้ดีขึ้น ซึ่งสามารถนำมาประมวลผล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ออกมาเป็นการทำงานที่มีความถูกต้องเหมาะสม การที่ผู้บริหาร และบุคลากรที่รับผิดชอบได้แลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน จะทำให้ทราบถึงโอกาส อุปสรรค และช่วยให้สามารถคาดการณ์ผลลัพธ์จากการตัดสินใจได้จากการมีฐานข้อมูลรับรอง พร้อมรับมือต่อการทำงานในทุกด้าน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงาน หากทุกคนได้รับทราบซึ่งความสำคัญและประโยชน์ของข้อมูลที่ต้องครบถ้วนและทันสมัยแล้ว ทุกคนย่อมยินยอมแลกเปลี่ยนข้อมูลต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแน่นอน ซึ่งสอดคล้องกับบรรชา บุญสิงห์ (2556) ให้แนวทางไว้ว่า ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบและรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาและเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในสถานศึกษากับในรูปแบบการสื่อสารสองทางพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ครูได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องทันสมัยและครบถ้วน อีกทั้งยังสอดคล้องกับกับริตน์ฐาภัทร์ ธนโชติสุขสบาย (2557) กล่าวถึงแนวทางว่า การสื่อสารภายในองค์กร การสั่งการและการสื่อสารของผู้บริหาร การตัดสินใจของผู้บริหารโดยใช้การประชุม การระดมทรัพยากรเพื่อเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการความผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรของผู้ใต้บังคับบัญชาจะทำให้งานเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน ด้านการร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการ ด้านการกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ ด้านความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ และด้านความไว้วางใจกัน แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน คือ ผู้บริหารควรเพิ่มความเชื่อมั่นและไว้วางใจมอบหมายงานที่สำคัญให้กับบุคลากรรับผิดชอบ ติดตามดูแลการทำงาน และผลสำเร็จของงานเป็นระยะ สร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดในโรงเรียนระหว่างผู้บริหารและบุคลากร เปิดโอกาสให้อิสระในการปฏิบัติงานและการตัดสินใจ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป 1.1) ผลการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่า ด้านความไว้วางใจกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารควรเพิ่มความเชื่อมั่นและไว้วางใจมอบหมายงานที่สำคัญให้กับบุคลากรรับผิดชอบ คอยติดตามดูแลการทำงาน และผลสำเร็จของงานเป็นระยะ รวมทั้งสร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดในโรงเรียนระหว่างผู้บริหารและบุคลากร เพื่อทำให้เกิดการไว้วางใจซึ่งกันและกัน และ 1.2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน นำไปให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมแก่บุคลากรเพิ่มมากขึ้น การจัดอบรมเพื่อให้บุคลากรได้ทราบและเข้าใจในเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักและมองเห็นถึงความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ และ 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 2.1) ควรศึกษาวิจัยในการนำแนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ไปทดลองใช้เพื่อสรุปเป็นภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 และ 2.2) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความผูกพันขององค์กรมีผลต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

บรรณานุกรม

- ทับทิม แสงอินทร์. (2559). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี. ใน (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธัชพงศ์ มีแก้ว. (2557). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มลำเหย อำเภอตอนตมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. ใน (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นัยนา นิลพันธุ์. (2556). คุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1. ใน (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิษฐวดี จิรโรจน์ภิญโญ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาล ของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. ใน (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- นิสรพร แซ่มชงาม. (2561). การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 4. ใน (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บรรชา บุญสิงห์. (2556). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเปือยน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. ใน (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2556). ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ฉบับปรับปรุง หน่วยที่ 6 – 10. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รัตน์ฐาภัทร์ ธนโชติสุขสบาย. (2557). ทักษะทางวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วิบูลย์ นิลพิบูลย์. (2563). การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรีเขต 1. ใน (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โศภิตา คล้ายหนองสรวง. (2558). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. ใน (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6. (2563). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานระยะ 3 ปี ประจำปีงบประมาณ 2563-2565. เชียงใหม่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 – 2570). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พรักหวานกราฟฟิคจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และสำนักนายกรัฐมนตรี. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พรักหวานกราฟฟิคจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พรักหวานกราฟฟิคจำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พรักหวานกราฟฟิคจำกัด.